

II

(Nelegislatívne akty)

NARIADENIA

NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 774/2010

z 2. septembra 2010,

ktorým sa ustanovujú usmernenia týkajúce sa kompenzácie medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav a spoločného regulačného prístupu k spoplatneniu prenosov

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1228/2003 z 26. júna 2003 o podmienkach prístupu do siete pre cezhraničné výmeny elektrickej energie ⁽¹⁾, a najmä na článok 8 ods. 1 tohto nariadenia,

keďže:

- (1) V nariadení (ES) č. 1228/2003 sa ustanovuje zriadenie kompenzačného mechanizmu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav. V súlade s uvedeným nariadením Komisia ustanoví usmernenia, ktorými konkretizuje podrobnosti postupu a metodiky uplatňovanej na kompenzačný mechanizmus medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav a primerané predpisy umožňujúce postupné zosúladenie pri určovaní poplatkov v rámci národných tarifných systémov.
- (2) Od momentu, keď sa po prvýkrát uznala potreba kompenzačného mechanizmu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav, sa získali cenné skúsenosti, a to najmä prostredníctvom dobrovoľných mechanizmov uplatňovaných prevádzkovateľmi prenosových sústav. Prevádzkovatelia prenosových sústav však zistili, že je čoraz ťažšie dospieť k dohode o takýchto dobrovoľných mechanizmoch.
- (3) Záväznými usmerneniami zavádzajúcimi kompenzačný mechanizmus medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav by sa mal poskytnúť stabilný základ pre fungovanie kompenzačného mechanizmu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav a pre spravodlivú kompenzáciu prevádzkovateľov prenosových sústav za náklady na prijímanie cezhraničných tokov elektrickej energie.
- (4) Prevádzkovatelia prenosových sústav z tretích krajín alebo teritórií, ktorí uzavreli dohody s Európskou úniou, a teda prijali a uplatňujú právne predpisy Európskej únie v sektore elektrickej energie, by mali mať právo zúčastňovať sa na kompenzačnom mechanizme medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav, a to na rovnakom základe ako prevádzkovatelia prenosových sústav z členských štátov.
- (5) Je vhodné, aby prevádzkovatelia prenosových sústav z tretích krajín, ktorí neuzavreli dohody s Európskou úniou o prijatí a uplatňovaní právnych predpisov Európskej únie v sektore elektrickej energie, mali možnosť uzatvárať viacstranné dohody s prevádzkovateľmi prenosových sústav v členských štátoch, ktorými sa všetkým stranám umožní kompenzácia za náklady na prijímanie cezhraničných tokov elektrickej energie na spravodlivom a rovnakom základe.
- (6) Prevádzkovatelia prenosových sústav by mali získať kompenzácie za straty energie, ktoré vznikajú v dôsledku prijímania cezhraničných tokov elektrickej energie. Tieto kompenzácie by mali byť založené na odhade strát vzniknutých v prípade neexistencie prenosov elektrickej energie.
- (7) Na účely kompenzácie prevádzkovateľov prenosových sústav za náklady na sprístupnenie infraštruktúry na prijímanie cezhraničných tokov elektrickej energie by sa mal zriadiť fond. Hodnota tohto fondu by mala byť založená na posúdení dlhodobých priemerných prírastkových nákladov na sprístupnenie infraštruktúry na prijímanie cezhraničných tokov elektrickej energie v rámci celej Európskej únie.
- (8) Prevádzkovatelia prenosových sústav v tretích krajinách by mali znášať tie isté náklady na používanie prenosovej sústavy Európskej únie ako prevádzkovatelia prenosových sústav v členských štátoch.
- (9) Rôzna výška poplatkov, ktoré platia výrobcovia elektrickej energie za prístup do prenosovej sústavy, by

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 176, 15.7.2003, s. 1.

nemala oslabiť vnútorný trh. Z tohto dôvodu by sa mali priemerné poplatky za prístup do siete v členských štátoch pohybovať v rozmedzí, ktorým sa zabezpečí realizácia výhod vyplývajúcich z harmonizácie.

- (10) Opatrenia ustanovené týmto nariadením sú v súlade so stanoviskom výboru ustanoveného podľa článku 13 nariadenia (ES) č. 1228/2003,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Prevádzkovateľom prenosových sústav sa kompenzujú náklady vzniknuté v dôsledku prijímania cezhraničných tokov elektrickej

energie do svojich sietí na základe usmernení ustanovených v časti A prílohy.

Článok 2

Poplatky uplatňované prevádzkovateľmi sietí za prístup k prenosovým sústavám musia byť v súlade s usmerneniami ustanovenými v časti B prílohy.

Článok 3

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiaty deň po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Účinnosť tohto nariadenia sa končí 2. marca 2011.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 2. septembra 2010

Za Komisiu
predseda
José Manuel BARROSO

PRÍLOHA

ČASŤ A

USMERNENIA PRE ZRIADENIE KOMPENZAČNÉHO MECHANIZMU MEDZI PREVÁDZKOVATEĽMI PRENOSOVÝCH SÚSTAV**1. Všeobecné ustanovenia**

- 1.1. Kompenzačný mechanizmus medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav (ITC) umožňuje kompenzáciu za náklady na prijímanie cezhraničných tokov elektrickej energie vrátane poskytovania cezhraničného prístupu do prepojenej sústavy.
- 1.2. Prevádzkovatelia prenosových sústav zriadia fond ITC na účely kompenzácie prevádzkovateľov prenosových sústav za náklady na prijímanie cezhraničných tokov elektrickej energie.

Fond ITC poskytuje kompenzáciu:

1. za náklady na straty vzniknuté vo vnútroštátnych prenosových sústavách v dôsledku prijímania cezhraničných tokov elektrickej energie, ako aj
 2. za náklady na sprístupnenie infraštruktúry na prijímanie cezhraničných tokov elektrickej energie.
- 1.3. Príspevky do fondu ITC sa vypočítajú v súlade s bodom 6.

Platby z fondu ITC sa vypočítajú v súlade s bodmi 4 a 5.

Prevádzkovatelia prenosových sústav sú zodpovední za ustanovenie opatrení na výber a výplatu všetkých platieb týkajúcich sa fondu ITC, ako aj za stanovenie časového plánu platieb. Všetky príspevky a platby sa uskutočňujú čo najskôr, ale najneskôr do šiestich mesiacov od skončenia obdobia, na ktoré sa vzťahujú.

- 1.4. Skupina európskych regulátorov pre elektrinu a plyn (ERGEG), ktorá vznikla rozhodnutím Komisie 2003/796/ES ⁽¹⁾, podáva Komisii každoročne správu o zavádzaní mechanizmu ITC a o správe fondu ITC.

Prevádzkovatelia prenosových sústav pri plnení tejto úlohy spolupracujú so skupinou ERGEG a poskytujú skupine ERGEG a Komisii všetky informácie nevyhnutné na tento účel.

- 1.5. Prenos elektrickej energie sa vypočíta bežným spôsobom na hodinovom základe tak, že sa zoberie nižšia z absolútnych hodnôt dovezenej elektrickej energie a absolútna hodnota vyvezenej elektrickej energie v prepojovacích vedeniach medzi vnútroštátnymi prenosovými systémami.

Na účely výpočtu prenosov elektrickej energie sa objem dovozu a vývozu na každom prepojovacom vedení medzi vnútroštátnymi prenosovými sústavami zníži v pomere k podielu kapacity pridelené spôsobom, ktorý nie je v súlade s bodom 2 usmernení pre riadenie preťaženia ustanovenými v prílohe k nariadeniu (ES) č. 1228/2003.

Bez ohľadu na ustanovenia druhého pododseku tohto bodu sa dovozy a vývozy elektrickej energie na prepojovacích vedeniach s tretími krajinami, na ktoré sa uplatňujú ustanovenia bodu 7.1, zahrnú do výpočtu prenosov elektrickej energie.

- 1.6. Na účely tejto časti prílohy čistý tok elektrickej energie znamená absolútnu hodnotu rozdielu medzi celkovým vývozom elektrickej energie z danej vnútroštátnej prenosovej sústavy do krajín, ktorých prevádzkovatelia prenosovej sústavy sa zúčastňujú na mechanizme ITC, a celkovým dovozom elektrickej energie z krajín, ktorých prevádzkovatelia prenosovej sústavy sa zúčastňujú na mechanizme ITC do tej istej prenosovej sústavy.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 296, 14.11.2003, s. 34.

V prípade strán mechanizmu ITC, ktoré majú spoločnú hranicu aspoň s jednou tretou krajinou, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia bodu 7.1, sa pri výpočte čistého toku realizujú nasledujúce úpravy:

1. ak je celkový vývoz elektrickej energie do krajín, ktorých prevádzkovatelia prenosovej sústavy sa zúčastňujú na mechanizme ITC, vyšší ako celkový dovoz elektrickej energie z krajín, ktorých prevádzkovatelia prenosovej sústavy sa zúčastňujú na mechanizme ITC, čisté toky sa znížia o nižšiu z nasledujúcich hodnôt:

- a) čisté toky dovozu elektrickej energie z týchto tretích krajín alebo
- b) čisté toky vývozu elektrickej energie do krajín, v ktorých sa prevádzkovateľ prenosovej sústavy zúčastňuje na mechanizme ITC;

2. ak je celkový dovoz elektrickej energie vyšší ako celkový vývoz elektrickej energie, čisté toky sa znížia o nižšiu z nasledujúcich hodnôt:

- a) čistý tok vývozu do týchto tretích krajín alebo
- b) čisté toky dovozu elektrickej energie z krajín, v ktorých sa prevádzkovateľ prenosovej sústavy zúčastňuje na mechanizme ITC.

1.7. Na účely tejto prílohy zaťaženie znamená celkový objem elektrickej energie, ktorá opúšťa vnútroštátnu prenosovú sústavu smerom k pripojeným rozvodným sústavám, koncovým spotrebiteľom pripojeným na prenosovú sústavu a smerom k výrobcovi elektrickej energie na účely spotreby pri výrobe elektrickej energie.

2. Účasť na mechanizme ITC

2.1. Každý regulačný orgán zabezpečí, aby sa prevádzkovatelia prenosových sústav na svojom území zúčastňovali na mechanizme ITC a aby v poplatkoch uplatňovaných prevádzkovateľmi prenosových sústav za prístup do sietí neboli zahrnuté žiadne dodatočné poplatky za prijímanie cezhraničných tokov elektrickej energie.

2.2. Prevádzkovatelia prenosových sústav z tretích krajín, ktorí uzatvorili dohody s Európskou úniou, a teda prijali právne predpisy Európskej únie a uplatňujú ich v sektore elektrickej energie, majú právo zúčastňovať sa na mechanizme ITC.

Predovšetkým prevádzkovatelia prenosových sústav na územiach uvedených v článku 9 Zmluvy o založení Energetického spoločenstva ⁽¹⁾ majú právo zúčastňovať sa na mechanizme ITC.

S každým prevádzkovateľom prenosovej sústavy z tretej krajiny, ktorý sa zúčastňuje na mechanizme ITC, sa zaobchádza rovnako ako s prevádzkovateľom prenosovej sústavy z členského štátu.

3. Viacstranné dohody

3.1. Prevádzkovatelia prenosových sústav môžu uzatvoriť viacstranné dohody o kompenzácii za náklady na prijímanie cezhraničných tokov elektrickej energie medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav zúčastňujúcich sa na mechanizme ITC a prevádzkovateľmi prenosových sústav z tretích krajín, ktorí neuzavreli dohody s Európskou úniou o prijatí a uplatňovaní právnych predpisov Európskej únie v sektore elektrickej energie a ktorí 16. decembra 2009 podpísali dobrovoľnú dohodu medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav o kompenzácii medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav.

3.2. Cieľom týchto viacstranných dohôd je zabezpečiť, aby sa s prevádzkovateľom prenosovej sústavy z tretej krajiny zaobchádzalo rovnako ako s prevádzkovateľom prenosovej sústavy v krajine, ktorá sa zúčastňuje na mechanizme ITC.

3.3. V prípade potreby sa v týchto viacstranných dohodách môže odporúčať primeraná úprava celkovej kompenzácie v prípade kompenzácie za sprístupnenie dostupnej infraštruktúry na prijímanie cezhraničných tokov elektrickej energie stanovené v súlade s bodom 5. Každá taká úprava podlieha schváleniu zo strany Komisie.

3.4. S prevádzkovateľom prenosovej sústavy z tretej krajiny sa nesmie zaobchádzať priaznivejším spôsobom v porovnaní so spôsobom, ktorý by sa uplatňoval na prevádzkovateľa prenosovej sústavy zúčastňujúceho sa na mechanizme ITC.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 198, 20.7.2006, s. 18.

3.5. Všetky takéto viacstranné dohody sa predložia Komisii, ktorá posúdi, či sa pokračovaním viacstrannej dohody podporuje dokončenie a fungovanie vnútorného trhu s elektrickou energiou a cezhraničný obchod. Vo svojom posúdení sa Komisia venuje predovšetkým tomu, či:

1. sa dohoda týka iba kompenzácií medzi prevádzkovateľmi prenosových sústav za náklady na prijímanie cezhraničných tokov elektrickej energie;
2. dodržiavajú sa požiadavky uvedené v bodoch 3.2 a 3.4.

3.6. Pri vypracovaní posúdenia uvedeného v bode 3.5 Komisia vedie konzultácie so všetkými členskými štátmi, pričom osobitnú pozornosť venuje názorom tých členských štátov, ktoré majú spoločnú hranicu s príslušnou treťou krajinou.

4. Kompenzácie za straty

4.1. Kompenzácie za straty vzniknuté v národných prenosových sústavách v dôsledku prijímania cezhraničných tokov elektrickej energie sa vypočítajú oddelene od kompenzácií za náklady vzniknuté v súvislosti so sprístupnením infraštruktúry na prijímanie cezhraničných tokov elektrickej energie.

4.2. Objem strát vzniknutých v národnej prenosovej sústave sa zistí výpočtom rozdielu medzi:

1. objemom skutočne vzniknutých strát v prenosovej sústave počas príslušného obdobia, ako aj
2. odhadovaným objemom strát v prenosovej sústave, ktoré by vznikli v sústave počas príslušného obdobia v prípade, že by nedošlo k žiadnemu prenosu elektrickej energie.

4.3. Prevádzkovatelia prenosových sústav sú zodpovední za realizáciu výpočtu uvedeného v bode 4.2, pričom tento výpočet a jeho metódu uverejnia v primeranom formáte. Tento výpočet je možné odvodiť z odhadov na základe niektorých časových okamihov v rámci príslušného obdobia.

4.4. Výška strát vzniknutých v národnej prenosovej sústave v dôsledku cezhraničného toku elektrickej energie sa vypočíta na tom istom základe, ktorý schválil regulačný úrad pri všetkých stratách v národných prenosových sústavách. ERGEG overí kritériá ocenenia strát na vnútroštátnej úrovni, pričom osobitným spôsobom zohľadní fakt, aby sa straty oceňovali spravodlivým a nediskriminujúcim spôsobom.

V prípade, že príslušný regulačný úrad neschválil základ pre výpočet strát na obdobie, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus ITC, základom na určenie hodnoty strát na účely mechanizmu ITC sú odhady preverené všetkými prevádzkovateľmi prenosových sústav.

5. Kompenzácia za poskytovanie infraštruktúry pre cezhraničné toky elektrickej energie

5.1. Suma ročnej kompenzácie za cezhraničnú infraštruktúru sa prerozdelení medzi prevádzkovateľov prenosových sústav zodpovedných za vnútroštátne prenosové sústavy ako kompenzácia za náklady vzniknuté v dôsledku sprístupnenia infraštruktúry pre cezhraničné toky elektrickej energie.

5.2. Suma ročnej kompenzácie za cezhraničnú infraštruktúru sa prerozdelení medzi prevádzkovateľov prenosových sústav zodpovedných za vnútroštátne prenosové sústavy v pomere ku:

1. koeficientu prenosu, t. j. prenosom v tejto národnej prenosovej sústave ako podielu celkových prenosov vo všetkých národných prenosových sústavách;
2. koeficientu zaťaženia, t. j. prenosom elektrickej energie na druhú v pomere k zaťaženiu plus prenosom v tejto národnej prenosovej sústave vo vzťahu k prenosom elektrickej energie na druhú v pomere k zaťaženiu plus prenosu vo všetkých národných prenosových sústavách.

Koeficient prenosu má váhu 75 % a koeficient zaťaženia 25 %.

5.3. Ročná suma kompenzácie za cezhraničnú infraštruktúru sa stanovuje na 100 000 000 EUR.

6. Príspevky do fondu ITC

6.1. Prevádzkovatelia prenosových sústav prispievajú do fondu ITC v pomere k absolútnej hodnote čistých tokov vo svojich národných prenosových sústavách a smerom z týchto sústav, a to ako podiel súčtu absolútnej hodnoty čistých tokov vo všetkých národných prenosových sústavách a smerom z týchto sústav.

7. Poplatok za používanie prenosovej sústavy v súvislosti s dovozom a vývozom elektrickej energie z tretích krajín

7.1. Poplatok za používanie prenosovej sústavy sa platí pri všetkých plánovaných dovozoch a vývozech elektrickej energie zo všetkých tretích krajín, a to v prípade, že:

1. daná krajina neuzatvorila dohodu s Európskou úniou, čím neprijala a neuplatňuje právne predpisy Európskej únie v sektore elektrickej energie, alebo
2. prevádzkovateľ prenosovej sústavy zodpovedný za sústavu, z ktorej sa vyváža alebo do ktorej sa dováža elektrická energia, neuzatvoril viacstrannú dohodu uvedenú v bode 3.

Tento poplatok je vyjadrený v eurách za megawatthodinu.

7.2. Každý účastník mechanizmu ITC vyberá poplatok za používanie prenosovej sústavy v súvislosti s plánovaným dovozom a vývozom elektrickej energie medzi národnou prenosovou sústavou a prenosovou sústavou tretej krajiny.

7.3. Prevádzkovatelia prenosových sústav vopred vypočítajú poplatok za používanie prenosovej sústavy splatný za každý rok. Tento poplatok sa stanoví vo výške odhadovaného príspevku za megawatthodinu, ktorý by prevádzkovatelia prenosových sústav zo zúčastnených krajín platili do fondu ITC na základe predpokladaného cezhraničného toku elektrickej energie počas príslušného roka.

ČASŤ B

USMERNENIA PRE SPOLOČNÝ REGULAČNÝ PRÍSTUP K SPOPLATŇOVANIU PRENOSU

1. Ročné priemerné poplatky za prenos, ktoré platia výrobcovia vo všetkých členských štátoch, sa musia pohybovať v rozmedzí stanovenom v bode 3.
2. Ročné priemerné poplatky za prenos, ktoré platia výrobcovia, sú ročné celkové poplatky za prenos, ktoré platia výrobcovia, vydelené celkovou nameranou elektrickou energiou, ktorú výrobcovia každý rok dodajú do prenosovej sústavy členského štátu.

Do výpočtu poplatkov za prenos podľa bodu 3 sa nezapočítajú:

1. poplatky, ktoré platia výrobcovia za fyzické aktíva potrebné na spojenie so sústavou alebo skvalitnenie spojenia;
 2. poplatky, ktoré platia výrobcovia v súvislosti s podpornými službami;
 3. osobitné poplatky za systémové straty, ktoré platia výrobcovia.
3. Výška ročných priemerných poplatkov za prenos, ktoré platia výrobcovia, sa musí pohybovať v rozmedzí od 0 do 0,5 EUR/MWh, okrem poplatkov, ktoré sa uplatňujú v Dánsku, Švédsku, Fínsku, Rumunsku, Írsku, Veľkej Británii a Severnom Írsku.

Výška ročných priemerných poplatkov za prenos, ktoré platia výrobcovia v Dánsku, Švédsku a Fínsku, sa musí pohybovať v rozmedzí od 0 do 1,2 EUR/MWh.

Výška ročných priemerných poplatkov za prenos, ktoré platia výrobcovia v Írsku, Veľkej Británii a Severnom Írsku, sa musí pohybovať v rozmedzí od 0 do 2,5 EUR/MWh a v Rumunsku v rozmedzí od 0 do 2,0 EUR/MWh.